

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 5.6.2019
COM(2019) 513 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2019 și care include un aviz
al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2019**

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Ciprului pentru 2019 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Ciprului pentru 2019

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european de coordonare a politicilor economice pentru 2019. Aceasta a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile Analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 21 martie 2019. De asemenea, la data de 21 noiembrie 2018, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Cipru ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 21 martie 2019. La 9 aprilie 2019,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro („Recomandarea pentru zona euro”).

- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse care există între economii în cadrul uniunii economice și monetare, Cipru ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-5 de mai jos. Mai precis, adoptarea unor măsuri de reducere a sarcinii administrative va contribui la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro în ceea ce privește mediul de afaceri și îmbunătățirea productivității pentru reechilibrarea zonei euro; orientarea politicii economice legate de investiții în anumite domenii va contribui la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro în ceea ce privește sprijinirea investițiilor; măsurile fiscale și măsurile de îmbunătățire a competențelor vor contribui la punerea în aplicare a celei de a treia recomandări pentru zona euro în ceea ce privește combaterea planificării fiscale agresive și funcționarea pieței forței de muncă, iar măsurile de îmbunătățire a funcționării societății de gestionare a activelor vor contribui la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări pentru zona euro în ceea ce privește reducerea creditelor neperformante.
- (3) Raportul de țară pentru Cipru din 2019³ a fost publicat la 27 februarie 2019. În acest raport s-au evaluat progresele realizate de Cipru în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 13 iulie 2018, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale prevăzute în Strategia Europa 2020. Raportul include și un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 27 februarie 2019⁴. În urma analizei pe care făcut-o, Comisia a concluzionat că Cipru se confruntă cu dezechilibre macroeconomice excesive. Mai precis, este esențial ca statul membru să abordeze problema stocurilor mari de datorii private, publice și externe și de credite neperformante.
- (4) La 15 aprilie 2019, Cipru și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2019, iar la 30 aprilie 2019, Programul de stabilitate pentru 2019. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost luate în considerare în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁵, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea dacă acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care se va prevala de dispoziția menționată

³ SWD(2019) 1012 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

⁵ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

anterior în orientările sale privind aplicarea măsurilor prin care se stabilește o corelație între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică⁶.

- (6) În prezent, Cipru face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2019, se estimează că soldul bugetului general, care a înregistrat un deficit de 4,8 % din PIB în 2018, depășind astfel valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, va atinge un excedent în termeni nominali de 3,0 % din PIB în 2019 și de peste 2,0 % din PIB pe întreaga perioadă a programului. Pe baza soldului structural recalculat⁷, se preconizează că obiectivul bugetar pe termen mediu, și anume obținerea unei poziții bugetare echilibrate în termeni structurali, va fi atins în perioada 2019-2022. După ce a crescut, ajungând la aproximativ 102,5 % din PIB în 2018, potrivit Programului de stabilitate pentru 2019, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 95,7 % în 2019, urmând ca până în 2022 să scadă treptat până la 77,5 %. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Riscurile asociate ipotezelor macroeconomice și bugetare prezentate în programul de stabilitate indică o evoluție negativă, în principal din cauza evenimentelor externe, a potențialului impact bugetar al hotărârilor Curții de Justiție asupra reformelor bugetare anterioare și a nevoilor de finanțare ale spitalelor publice în primii ani de funcționare a sistemului național de sănătate. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2019, soldul bugetului general va înregistra un excedent de 3,0 % din PIB în 2019 și de 2,8 % din PIB în 2020. Potrivit aceluiași previziuni, soldul structural va fi de 1,1 % din PIB în 2019 și de 0,7 % din PIB în 2020, rămânând astfel la un nivel care depășește obiectivul bugetar pe termen mediu. Se preconizează că, în 2019 și în 2020, Cipru va respecta regula privind datoria. În ansamblu, Consiliul estimează că Cipru va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2019 și în 2020.
- (7) La 5 iunie 2019, Comisia a publicat un raport elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din TFUE, întrucât din datele notificate reieșea că, în 2018, deficitul total a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB, prevăzută în tratat. Potrivit raportului, nu este necesară luarea de măsuri suplimentare care să conducă la adoptarea unei decizii cu privire la existența unui deficit excesiv. Ineficiența administrației publice și a autorităților locale rămâne o provocare, în pofida faptului că s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește serviciile de e-guvernare. Acest lucru are un impact asupra mediului de afaceri. Principalele propuneri legislative menite să soluționeze această problemă nu au fost încă adoptate. Printre acestea se numără proiecte de legi privind reforma administrației publice și a administrației locale. Deficiențele cadrului de guvernare pentru entitățile publice ar putea facilita acumularea datoriilor publice contingente și ar putea afecta capacitatea de investiții în utilități de bază, precum telecomunicațiile și energia. Se justifică limitarea în continuare a masei salariale în sectorul public, care este un factor important în consolidarea bugetară în Cipru.
- (8) Combaterea planificării fiscale agresive este esențială pentru ca sistemele fiscale să devină mai eficiente și mai echitabile, astfel cum se recunoaște în Recomandarea privind zona euro pentru 2019. Efectele de propagare între statele membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun o acțiune coordonată a politicilor naționale care să completeze legislația UE. Cipru a luat măsuri împotriva planificării fiscale agresive, dar nivelurile ridicate de plăți în dividende și dobânzi (raportate la PIB) sugerează că normele fiscale ale Ciprului sunt utilizate de

⁶ COM(2014) 494 final.

⁷ Soldul ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și cele temporare, recalculat de Comisie prin aplicarea metodologiei stabilite de comun acord.

societăți comerciale care practică planificarea fiscală agresivă. Din cauza faptului că nu se rețin la sursă taxe și impozite pentru plățile în străinătate (și anume de la rezidenți ai UE către rezidenți ai țărilor terțe) reprezentând dividende, dobânzi și, în multe cazuri, redevențe plătite de societățile cu sediul în Cipru unor rezidenți din țări terțe, s-ar putea crea situații în care s-ar evita complet plata de taxe și impozite pe respectivele plăți dacă acestea nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară. Absența unor astfel de impozite, împreună cu normele privind domiciliul fiscal al întreprinderilor, poate continua să faciliteze planificarea fiscală agresivă. Sistemul de deducere a dobânzilor noționale trebuie să fie monitorizat îndeaproape pentru prevenirea oricărei utilizări abuzive în scopul planificării fiscale agresive. În cele din urmă, schema de naturalizare prin excepție a investitorilor în Cipru și schema de reședință prin investiții oferă acces persoanelor fizice la o rată scăzută a impozitului pe venituri provenite din active financiare străine, fără a fi necesar ca persoana respectivă să fie prezentă o perioadă semnificativă de timp în jurisdicția care pune la dispoziție schema. OCDE consideră că există un risc ridicat ca aceste două scheme să fie utilizate abuziv pentru a eluda schimbul automat de informații privind conturile financiare.

- (9) S-au pus în aplicare măsuri importante în contextul unei strategii mai largi privind creditele neperformante. Acest lucru a condus la o reducere semnificativă a creditelor neperformante în sectorul bancar, în principal datorită vânzării și lichidării Cyprus Cooperative Bank și a transferului portofoliului său de credite neperformante către o societate deținută de stat. În plus, s-au adus îmbunătățiri legii privind vânzarea creditelor și s-a adoptat o lege privind securitizarea împrumuturilor. Pentru a maximiza încasările din vânzarea activelor și pentru a reduce, în cele din urmă, datoria privată, este esențial ca societatea de gestionare a activelor deținută de stat să aibă o structură de guvernanță eficientă și un management foarte specializat, să fie independentă operațional de statul cipriot și să aibă obiective bine definite în conformitate cu angajamentele asumate de guvern în contextul deciziei privind ajutorul de stat legat de vânzarea Cyprus Cooperative Bank, care a fost aprobată de Comisia Europeană. În plus, este important să se instituie un cadru de supraveghere adecvat pentru societățile care achiziționează credite, deoarece numărul acestora a crescut, una dintre ele fiind societatea de gestionare a activelor deținută de stat, iar în viitor sunt planificate mai multe vânzări de portofolii de credite neperformante. Capacitatea supraveghetorilor fondului de asigurare și de pensii în materie de guvernanță și la nivel administrativ rămâne slabă. Integrarea acestor supraveghetori ar trebui finalizată rapid. La un nivel mai general, cadrul de supraveghere pentru piețele de capital trebuie consolidat, având în vedere activitățile transfrontaliere relativ importante ale societăților de servicii financiare nebancare și creșterea exponențială a numărului de societăți care au fost autorizate în ultimii ani.
- (10) Ocuparea forței de muncă este în creștere, șomajul, în scădere, iar capacitatea pe termen scurt de care dispun serviciile publice de ocupare a forței de muncă pentru a facilita un sprijin activ în vederea găsirii unui loc de muncă a crescut. Cu toate acestea, sustenabilitatea pe termen lung a capacității serviciilor publice de ocupare a forței de muncă reprezintă în continuare o problemă, întrucât personalul suplimentar a fost recrutat doar pentru 2 ani. În 2018, procentajul tinerilor care nu erau încadrați profesional și nu urmau niciun program educațional sau de formare era printre cele mai ridicate din UE. Eficiența scăzută a serviciilor publice de ocupare a forței de muncă, mobilizarea și participarea lor limitată la acțiuni de activare prin care cetățenii să își găsească un loc de muncă rămân o provocare. Prin urmare, există o marjă pentru a consolida raza de acțiune și sprijinul de activare în vederea accesului la ocuparea

forței de muncă, în special pentru tineri și pentru șomerii de lungă durată. Aceasta include promovarea activităților independente și a economiei sociale, precum și modernizarea instituțiilor și a serviciilor de pe piața muncii, pentru a-i ajuta pe cetățeni să dobândească competențe care să corespundă mai bine nevoilor existente pe piața forței de muncă.

- (11) Lipsa de personal calificat și necorelările în materie de competențe se numără printre principalele obstacole în calea investițiilor în afaceri, fapt ce scoate în evidență necesitatea de a investi mai mult în formarea potențialului de forță de muncă neutilizată și insuficient utilizată, de a alinia mai bine programele de învățământ la nevoile pieței forței de muncă și de a investi în adaptarea infrastructurii învățământului profesional. Progresele înregistrate în ceea ce privește reformele esențiale în materie de educație și formare, cum ar fi îmbunătățirea sistemelor de numire și de evaluare a cadrelor didactice, sunt inegale. Rezultatele în domeniul educației sunt modeste, la fel ca și participarea la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, care a devenit mai puțin accesibilă pentru gospodării, întrucât veniturile lor în timpul crizei au scăzut într-un ritm mai rapid decât costurile de îngrijire a copiilor. Continuarea eforturilor de modernizare a sistemului de educație și formare la toate nivelurile va contribui la îmbunătățirea rezultatelor în materie de educație și la consolidarea potențialului de creștere durabilă în Cipru. Revizuirea programelor de învățământ profesional și de formare este un pas promițător în reducerea necorelării în materie de competențe existente pe piața forței de muncă. Cu toate acestea, necorelările majore în materie de competențe pentru absolvenții de învățământ terțiar și participarea scăzută la programele de învățare în rândul adulților, în special a persoanelor cu un nivel scăzut de calificare, arată faptul că trebuie consolidate măsurile de perfecționare și de recalificare profesională.
- (12) Cipru a înregistrat progrese în domeniul asistenței medicale prin adoptarea unor acte legislative de instituire a noului sistem național de sănătate. Noul sistem are drept scop îmbunătățirea accesului, introducerea acoperirii universale de sănătate, reducerea nivelului ridicat al plăților directe și creșterea eficienței furnizării de servicii de îngrijire în sectorul public. Înainte ca sistemul să devină pe deplin funcțional în 2020, există mari provocări în ceea ce privește punerea în aplicare și nevoile în materie de investiții. Menținerea sustenabilității pe termen lung a sistemului, inclusiv asigurarea autonomiei financiare și operaționale a spitalelor publice, conform planificărilor, rămâne esențială. Măsurile care vizează modernizarea și îmbunătățirea eficienței furnizorilor de servicii medicale, inclusiv de asistență medicală primară, introducerea e-sănătății și înființarea unei organizații naționale a medicamentelor ar consolida și mai mult sistemul de sănătate. Având în vedere îmbătrânirea populației, nivelul scăzut al serviciilor de îngrijire pe termen lung rămâne o provocare.
- (13) Performanțele slabe ale Ciprului în materie de mediu reprezintă o preocupare majoră și țara rămâne vulnerabilă la schimbările climatice. Cipru trebuie să își îmbunătățească în mod semnificativ sistemul de gestionare a deșeurilor și economia circulară. Cantitatea de deșeuri generate rămâne semnificativ mai mare decât media Uniunii și este în creștere față de 2014. Instalațiile actuale de tratare a deșeurilor nu permit atingerea unei rate ridicate de reciclare, iar din cauză că lipsesc instrumentele economice corespunzătoare, cum ar fi taxele pe depozitarea deșeurilor, reciclarea este neatractivă din punct de vedere economic. Gospodărirea apelor, în special în zonele urbane, este ineficientă. Deficitul de apă, în combinație cu supraexploatarea apelor subterane, reprezintă principala provocare pentru Cipru. În ceea ce privește apele reziduale urbane, o cantitate considerabilă de ape reziduale se evacuează în continuare fără

colectare sau tratare. Doar aproximativ jumătate din apele reziduale totale sunt supuse unui tratament secundar. Seceta și deficitul de apă reprezintă preocupări majore, iar răspunsul politic insuficient ar putea afecta economia rurală și turismul din acest stat membru. Prin urmare, pentru a atenua efectele negative ale schimbărilor climatice și pentru a asigura conservarea și restaurarea mediului său natural, precum și o creștere economică durabilă pe termen lung, este esențial ca Cipru să asigure gestionarea durabilă și utilizarea eficientă a resurselor sale naturale și să aplice mai strict legislația în materie de mediu și climă.

- (14) Cipru poate utiliza mult mai eficient sursele regenerabile de energie de care dispune – în special energia solară – și poate aborda ineficiențele energetice actuale. Ponderea energiei din surse regenerabile în Cipru era de 8,9 % în 2017, obiectivul pentru 2020 fiind de 13 %. Clădirile rezidențiale și comerciale construite cu un nivel scăzut de protecție termică sau fără niciun fel de protecție termică, în special în mediul urban, constituie o sursă importantă de ineficiență energetică. Condițiile-cadru pentru investițiile în sectorul energiei din surse regenerabile s-au îmbunătățit; s-au introdus mai multe măsuri, printre care se numără instalațiile de sisteme fotovoltaice și schemele de granturi destinate întreprinderilor mici și mijlocii și gospodăriilor. Cu toate acestea, Cipru nu și-a valorificat încă pe deplin potențialul considerabil în ceea ce privește generarea de energie din surse regenerabile, în special de energie solară. Dependența de rețeaua de drumuri pentru transportul intern creează o serie de provocări în materie de politici, în special lupta pentru reducerea poluării atmosferice și a emisiilor de gaze cu efect de seră; în plus, această dependență duce la o congestiune puternică în zonele urbane la orele de vârf și pe drumurile care duc spre porturi. Cu o pondere de 2,7 % în 2016, Cipru a rămas în urmă și în ceea ce privește utilizarea energiei din surse regenerabile în transporturi și ar putea întâmpina dificultăți în atingerea obiectivului obligatoriu de 10 % până în 2020.
- (15) Investițiile în economia digitală și în îmbunătățirea competențelor digitale ale lucrătorilor sunt esențiale pentru consolidarea productivității. Cipru se situează pe unul dintre ultimele locuri în ceea ce privește indicele economiei și societății digitale (DESI) elaborat în 2019 de Comisie. Numai 50 % dintre ciprioții cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani au competențe digitale de bază, iar procentajul de specialiști în domeniul TIC raportat la totalul forței de muncă este în continuare mai mic decât media UE (2,3 % față de 3,7 %), ceea ce afectează potențialul economiei digitale. Există un nivel scăzut de interacțiune online între autoritățile publice și cetățeni (doar 50 % dintre ciprioți interacționează online). Deși în creștere, comerțul electronic se situează în continuare sub media Uniunii.
- (16) Cipru rămâne un inovator moderat, performanțele în materie de inovare fiind în scădere din 2010. Nivelurile cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare sunt printre cele mai scăzute din Uniune, fapt ce afectează capacitatea de inovare a centrelor de cercetare și a sectorului de afaceri. În plus, există o interacțiune foarte limitată între mediul academic și întreprinderi. Creșterea capacității sectorului de afaceri de a inova și stimularea accesului la finanțare și la investiții care să se concentreze pe domenii bine definite de specializare inteligentă sunt elemente esențiale pentru îmbunătățirea competitivității Ciprului, în special a întreprinderilor mici și mijlocii din această țară.
- (17) Sarcina administrativă este ridicată, în special în ceea ce privește lansarea de investiții strategice. Există posibilitatea de a simplifica în mod semnificativ procedurile de obținere a autorizațiilor pentru investiții strategice, însă legislația relevantă nu a fost încă adoptată.

- (18) Punerea în aplicare a planului de acțiune pentru creștere a condus la unele progrese în ceea ce privește antreprenoriatul și accesul la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii. Cu toate acestea, măsurile de sprijin financiar pentru întreprinderile mici și mijlocii se bazează în continuare în principal pe granturi. Sursele alternative de finanțare, precum capitalul de risc, finanțarea prin capitaluri proprii și finanțarea participativă, rămân marginale în cazul întreprinderilor cipriote. O mai bună coordonare a sprijinului acordat întreprinderilor ar putea contribui la creșterea gradului de absorbție. Eforturile de privatizare, care vizează atragerea de investiții străine menite să sporească productivitatea, sunt în multe cazuri în așteptare și doar câteva proiecte de privatizare avansează treptat.
- (19) Ineficiențele persistente din sistemul judiciar continuă să afecteze executarea contractelor și soluționarea rapidă a cauzelor civile și comerciale, precum și investigarea infracțiunilor grave. Procedurile civile greoaie și depășite și executarea deficitară a hotărârilor judecătorești afectează motivația băncilor de a utiliza cadrele în materie de insolvență și de executare silită pentru a-și reduce stocul de credite neperformante. O serie de reforme au început să abordeze cele mai grave probleme din sistemul judiciar, în special normele privind procedurile civile depășite, nivelul scăzut de specializare și de digitalizare a instanțelor, tratarea numărului mare de dosare nesoluționate și lipsa de formare pe tot parcursul vieții pentru judecători, dar progresele rămân lente. Reforma ar trebui să fie în concordanță cu angajamentele asumate de guvern în contextul deciziei privind ajutorul de stat legat de vânzarea Cyprus Cooperative Bank, care a fost aprobată de Comisia Europeană. În 2018 s-au adoptat cadre îmbunătățite de insolvență și de executare silită. Punerea în aplicare decisivă a noilor legi, împreună cu asigurarea existenței unui sistem judiciar eficient și executarea mai strictă a hotărârilor judecătorești ar trebui să contribuie la îmbunătățirea disciplinei în materie de rambursare a datoriilor. Strategia națională anticorupție, care este în vigoare din decembrie 2017, a fost consolidată prin aprobarea de către Consiliul de Miniștri, în mai 2019, a unui plan național orizontal de acțiune împotriva corupției. Proiectele de lege privind instituirea unei noi agenții anticorupție independente și privind protecția avertizorilor au fost înaintate parlamentului, dar nu au fost încă adoptate. Aceste legi ar contribui la consolidarea cadrului național anticorupție. Reformele anticorupție ar trebui accelerate prin punerea rapidă în aplicare a planului de acțiune anticorupție. Trebuie protejată independența organelor de urmărire penală și trebuie consolidată capacitatea de aplicare a legii.
- (20) În pofida unor eforturi de reducere a întârzierilor în emiterea titlurilor de proprietate, numărul dosarelor nesoluționate rămâne ridicat. Încă nu s-a găsit o soluție structurală pentru a aborda deficiențele sistemului de tranzacții imobiliare (și anume, eliberarea și transferul titlurilor de proprietate). Acest lucru este esențial pentru facilitarea procedurilor de executare silită și pentru a permite lichidarea garanțiilor.
- (21) Programarea fondurilor UE pentru perioada 2021-2027 ar putea contribui la eliminarea câtorva dintre lacunele identificate în recomandări, în special în domeniile vizate de anexa D la raportul de țară⁸. Astfel, Cipru ar putea să utilizeze în mod optim fondurile respective pentru sectoarele identificate, ținând seama de disparitățile teritoriale. Consolidarea capacității administrative a țării de gestionare a acestor fonduri reprezintă un factor important pentru succesul acestei investiții.
- (22) În contextul semestrului european 2019, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Ciprului, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2019.

⁸

SWD(2019) 1012 final.

De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2019 și Programul național de reformă pentru 2019, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Ciprului în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Cipru, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

- (23) În lumina acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2019 și consideră⁹ că [...].
- (24) Având în vedere bilanțul aprofundat realizat de Comisie și această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2019 și Programul de stabilitate pentru 2019. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-5 de mai jos. Aceste recomandări contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării pentru zona euro, în special a primei, a celei de a treia și a celei de a patra recomandări pentru zona euro. Politicile bugetare menționate în recomandarea (1) contribuie, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2019-2020, Cipru să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să adopte reformele legislative esențiale pentru îmbunătățirea eficienței în sectorul public, în special în ceea ce privește funcționarea administrației publice și guvernanta entităților publice și a administrațiilor locale. Să abordeze caracteristicile sistemului fiscal care ar putea facilita planificarea fiscală agresivă de către persoane fizice și multinaționale, în special prin intermediul plăților în străinătate.
2. Să faciliteze reducerea creditelor neperformante, inclusiv prin instituirea unei structuri de guvernanta eficace a societății de gestionare a activelor deținută de stat, prin luarea de măsuri pentru îmbunătățirea disciplinei în materie de plată și prin consolidarea supravegherii societăților care achiziționează credite. Să consolideze capacitatea de supraveghere în sectorul financiar nebancar, inclusiv prin integrarea deplină a autorităților de supraveghere a asigurărilor și a fondurilor de pensii.
3. Să finalizeze reformele menite să sporească eficacitatea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și să consolideze acțiunile de informare și sprijinul de activare a tinerilor. Să realizeze reforma sistemului de educație și formare, care vizează inclusiv evaluarea profesorilor, să sporească implicarea angajatorilor și participarea cursanților la învățământul profesional și la formare și să asigure servicii de educație și îngrijire a copiilor la prețuri accesibile. Să ia măsuri pentru a se asigura că sistemul național de sănătate devine operațional în 2020, conform planificării, menținând, în același timp, sustenabilitatea pe termen lung a acestuia.
4. Să își orienteze politica economică în domeniul investițiilor către transportul durabil, mediu, în special gestionarea deșeurilor și a apei, eficiența energetică și energia din surse regenerabile, digitalizarea, inclusiv competențele digitale, precum și cercetarea și inovarea, ținând seama de disparitățile teritoriale din țară. Să adopte acte legislative care să simplifice procedurile aplicabile investitorilor strategici care doresc să obțină autorizațiile și licențele necesare. Să îmbunătățească accesul la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii și să reia punerea în aplicare a proiectelor de privatizare.

⁹ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

5. Să își intensifice eforturile în vederea îmbunătățirii eficienței sistemului judiciar, care include funcționarea justiției administrative și revizuirea procedurilor civile, asigurarea unei specializări sporite a instanțelor și instituirea unui sistem de e-justiție complet operațional. Să ia măsuri de consolidare a executării legale a creanțelor și să asigure sisteme fiabile și rapide pentru emiterea și transferul de titluri de proprietate și de bunuri imobiliare. Să accelereze implementarea reformelor anticorupție, să garanteze independența organelor de urmărire penală și să consolideze capacitatea de aplicare a legii.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*